

Eindrapport Innovatieregeling 2011

Woordenboek in Context

Thema: Leren op afstand

Onderwijssoort: WO

Versie 0.9

Datum 25 november 2011

SURFnet/Kennisnet Innovatieprogramma

1. Gegevens project-instelling	Naam instelling:	Tilburg School of Catholic Theology / Faculteit Katholieke Theologie
	Projectleider:	De heer Dr. P.J. van Midden
	Functie:	Hoofddocent Hebreeuws
	Afdeling:	Bijbelwetenschappen en Kerkgeschiedenis

2. Omschrijving project <i>(Mag overgenomen worden uit aanvraag)</i>	<p>Titel: Woordenboek in Context Ondertitel: Op een nieuwe manier met een boekje in een hoekje</p> <p>Het nieuw te ontwerpen digitale woordenboek is een uitbreiding van het project Bijbels Hebreeuws Online waarbij op basis van FAQ's een nieuw cursus Hebreeuws is geschreven, hier kortweg aan te duiden als BHO.</p> <p>Doelgroep: studenten theologie en studenten die Hebreeuws volgen in de vrije ruimte van de bachelor.</p> <p>Inhoud: een 'woordenboek als een woordenhoek' waarbij het gezochte woord zichtbaar en hoorbaar wordt gemaakt. Bovendien worden woorden verbonden met de categorie waarin ze in de te lezen teksten functioneren. Het woord 'priester' wordt bijvoorbeeld gerelateerd aan woorden als 'altaar' en 'offer', etc.</p> <p>Looptijd: Maximaal één jaar. Eind november website in concept, daarna uitbreiden.</p>
--	---

3. Doelstelling	<p>Omschrijving van de oorspronkelijke doelstelling</p> <p>Doelstelling: studenten op een nieuwe manier een woordenschat bijbrengen, die daadwerkelijk beklijft. Daarbij wordt niet alleen uitgegaan van het lexem, maar wordt de stam herkenbaar gemaakt in derivaten.</p> <p>Het paraat hebben van de basisset woorden en bijbehorende grammatica is essentieel gereedschap bij het kunnen maken van werkvertalingen van bijbelse teksten.</p> <p>Probleemstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenten blijken steeds meer getraind en minder gevormd te zijn. Dit project probeert tussen vorming en training een brug te slaan. Woorden moet je makkelijk kunnen opzoeken (een woordenboek is geen makkelijke handbagage). Bovendien beklijven woorden nauwelijks als je die niet in een vaste setting gebruikt. Daarbij komt dat een belangrijk deel van de studenten theologie de studie als tweede studie heeft. Zij zijn dus gemiddeld ouder dan bijvoorbeeld de economiestudent. Daardoor is het vermogen te onthouden minder.
------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • De stammen van Hebreeuwse woorden zijn voor beginners lastig te herkennen. Die herkenning kan met digitale hulpmiddelen makkelijk verbeteren, door combinatie met schrift, geluid en beeld. • Studenten zijn steeds meer mobiel en studeren ook steeds meer mobiel. Het 'woordenboek' gaat met hun notebook of andere 'smart' apparatuur met hen mee. • Afstandsleren
4. Resultaten	<p>De behaalde resultaten</p> <p>Het aanmaken van de content en de bouw van het gebruikersdeel van de website is net in concept afgerond. Een corpus van zo'n 100 woorden is klaar. De gebruikersinterface werkt, maar de vier eerste teksten moeten in de komende week aangevuld worden met alle versen, zodat de woorden ook vindbaar zijn. Studenten kunnen het dan direct gebruiken om te het tentamen voor te bereiden. De 3D omgeving is zover gebouwd dat de eerste zinvolle linken kunnen worden gelegd, naar de tempelomgeving en naar de synagoge-omgeving. Een eerste gebruikersevaluatie kan over enkele weken plaatsvinden</p>
5. Disseminatie	<p>Overdracht van kennis over het project</p> <p>Dit stramien kan gebruikt worden om de andere bijbelse talen aan te leren, ook voor uitlegkundige en exegetisch gebruik. De koppeling aan een taaldorp-achtige omgeving biedt mogelijkheden voor bestaande en nieuwe taaldorpen. De opzet kan ook gebruikt worden voor het ontsluiten van encyclopedisch materiaal.</p> <p>Meer specifiek is dit een voorbeeld van gebruik van IT technieken bij talig gebruik</p> <p>Binnen de instelling is het project in een departementsvergadering besproken waarbij ook gekeken is naar hergebruiken binnen Bijbels Grieks. Op 19 december komt ons onderdeel ter sprake op de Onderwijsmiddag van de Universiteit Tilburg en het wordt faculteitsbreed gedemonstreerd.</p> <p>Er is ervaring opgedaan met het verwerken van de Hebreeuwse getagde teksten van de Werkgroep informatica. Dit bleek weerbarstiger dan we bij een eerste test hadden bedacht.</p> <p>Zodra het project de vier eerste teksten compleet heeft kunnen we de voorziening gebruiksklaar presenteren, enerzijds binnen de context van het Hebreeuwse academische taalonderwijs anderzijds als voorbeeld van zinvol gebruik van ICT technieken en de Opensim omgeving. Het ligt voor de hand om hier varianten van te maken voor zowel bijbels Grieks als voor Latijn, met name vanwege het aspect van bruikbaarheid voor afstandsonderwijs.</p> <p>De url voor de WIC omgeving is voor de testomgeving http://webapp.fkt.uvt.nl/bhotest/default/wic_zoek en de productie-versie komt</p>

	beschikbaar onder http://webapp.fkt.uvt.nl/wic
6. Procesbeschrijving	<p>Beschrijving van de werkzaamheden</p> <p>Vanaf de start van het project in april is door de studentassistent gewerkt aan het maken van de contentpagina's, die de verschillende aspecten van het vindwoord beschrijven, zij ontving hierbij steeds materiaal van de docent/projectleider. Ook heeft zij voor ieder woord de uitspraak en de de grammaticale uitleg vastgelegd in geluidsbestanden en deze toegevoegd via het beheersysteem van de website.</p> <p>Gelijktijdig is door de ontwikkelaar de zoekinterface als <i>mockup</i> ontworpen, zie de blog, en veel tijd is besteed aan het onderzoeken van de mogelijkheden om de bestaande getagde Hebreeuwse teksten om te zetten. De eerste optie om dit regel voor regel, woord voor woord te doen viel af vanwege het arbeidsintensieve en ook foutgevoelige karakter, de geautomatiseerde route, via <i>parsing</i> gaf op een proeftekst al snel hoopvolle resultaten. Helaas bleek in het vervolg, toen de techniek werd toegepast op de andere teksten, dat het ontwikkelde programma bijgesteld moet worden, Deze extra investering in tijd was onvoorzien, maar levert op den duur wel rendement omdat hierdoor ook andere teksten makkelijker kunnen worden verwerkt.</p> <p>De centrale zoekfunctie heeft twee onderdelen: zoeken op basis van ingetoetst woord en aanklikken van teksten die voorzien zijn van links. Voor de tweede optie kunnen deze teksten automatisch aangemaakt worden, maar dat is nog niet gebeurd vanwege de genoemde problemen. Als tijdelijke oplossing maken we gebruik van enkele regels voorbeeldtekst met handmatig toegevoegde links. Dit wordt vervangen door de automatisch gegenereerde tekst met links.</p> <p>Het bijbehorende databaseontwerp voor de website, de pagina's en voor de tekstdata, is in een iteratief proces gedaan, omdat de structuur kon worden aangepast met behoud van de gegevens. De database structuur wordt gedocumenteerd op de repository https://bitbucket.org/ndegroot/wic/wiki/Home</p> <p>Na de zomer is gestart met het bouwen van de 3D omgeving, dit is uitbesteed aan een externe partij, Voor dit project gebruiken we het om te toetsen of dit een meerwaarde kan geven.</p>
7. Implementatie	<p>Gebruik / inzet / doorontwikkeling van het eindresultaat</p> <p>In de huidige staat zijn de functionaliteiten aanwezig en een 100-tal pagina zijn beschikbaar, maar de website is nog niet klaar voor gebruik. In de komende week wordt de zoekfunctie compleet gemaakt door de drie andere teksten ook in te lezen en door de van links voorziene teksten te genereren en ook op de zoekpagina te plaatsen.</p> <p>Daarmee is de website klaar voor gebruik door de studenten als oefenstof voor het tentamen.</p>

	<p>Intussen wordt in de loop van dit jaar verder gewerkt aan het toevoegen van pagina's en het aanvullen van de pagina met illustraties en verwijzingen naar de 3D omgeving. Uiteindelijk zullen alle teksten die gebruikt worden in de verschillende cursussen Hebreeuws worden ingelezen en verwerkt. Op den duur zullen hierbij steeds vaker de reeds ingevoerde basiswoorden worden hergebruikt als vindplaats.</p> <p>Deze woordboekwebsite zal behalve in de reguliere cursussen, ook worden gebruikt in een niet-academische cursus Hebreeuws en wordt ook ingezet bij de werving van nieuwe studenten in het kader van kennismaken met de studieonderdelen.</p>
<p>8. Tips voor de toekomst</p>	<p>Adviezen en aanbevelingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisselen van gegevens en ervaringen tijdens informele bijeenkomst bijvoorbeeld binnen een disciplinegroep • Probeer bij taalonderwijs aan te sluiten bij bestaande teksteenheden en tekstcorpa. • Gebruiken van bestaande gegevensbestanden, zoals in ons geval, de getagde teksten, heeft een risico. Vooraf is lastig in te schatten of de gegevens en de structuur bruikbaar is en vooral hoeveel werk het is de gegevens te 'transformeren' • Het gebruik van 3D omgeving is inspirerend, geeft een nieuwe kijk op de wijze waarop je je doelen kunt bereiken, Van het een komt het ander, een goede focus behouden valt dan niet mee.